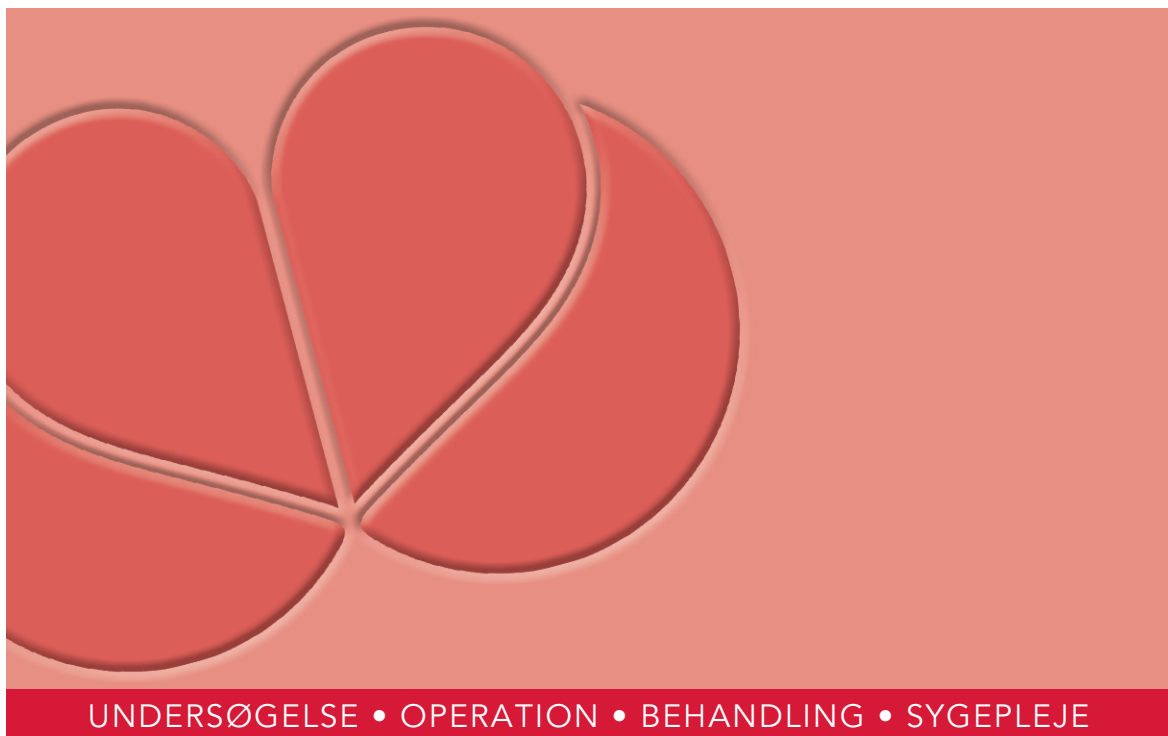

VATS cysteresektion

Rigshospitalets Hjertecenter

Thoraxkirurgisk klinik RT

VATS - Kikkertoperation i brysthulen

Denne informationspjece er til dig, der skal opereres enten for en sammenklappet lunge (pneumothorax) eller for cyster på lungen.

VATS er en forkortelse for video assisted thoracic surgery, som på dansk betyder en kikkertoperation i brysthulen. Ved operationen føres en kikkert igennem et lille hul mellem ribbenene. Gennem yderligere to huller kan man fjerne de luftfyldte blærer (blebs), som sidder på lungens overflade, og som har udløst pneumothorax.

Før operationen

Du indlægges dagen før operationen for at få optaget journal og få taget blodprøver. Du skal tale med narkoselægen, kirurgen som foretager indgrebet, og en sygeplejerske, som vil gennemgå indlæggelsesforløbet med dig. Der kan blive nogen ventetid mellem disse samtaler.

Hvis du ønsker det, er du velkommen til at overnatte hjemme natten inden operationen og møde næste morgen kl. 06.30. Du må spise til kl. 02.00 natten før operationen og drikke til kl. 06.00 om morgenen - dog ikke drikkevarer, der indeholder mælkeprodukter. Vi anbefaler, at du drikker to glas saft kl. 06.00 for at have et normalt blodsukker under operationen.

Dagen inden operationen skal du have fjernet håret på brystkassen og under armhulen i den side, du skal opereres i. For at undgå rifter i huden er det vigtigt at bruge en elektrisk barbermaskine og ikke en barberskraber. Sygeplejerskerne i afdelingen vil hjælpe dig med at fjerne hårene.

Hvis du har overnattet hjemme, kan du gå i bad, inden du går hjemmefra - eller vente til du kommer på afdelingen. For at mindske

infektionsrisikoen i forbindelse med operationen er det vigtigt, at du ikke bruger creme, deodorant, parfume eller makeup efter badet. Når du har været i bad og taget hospitalstøjet på, kan du hvile dig, indtil du skal ned til operation.

På operationsgangen får du lagt et drop i en blodåre, og derefter bliver du bedøvet.

Operationen

Operationen foregår i fuld bedøvelse.

Der lægges 1 dræn (plastikslange) i siden af brystkassen ved afslutningen af operationen - dels for at få lungen til at folde sig ud, dels for at lede overskydende væske og blod ud. Drænet fjernes i de fleste tilfælde dagen efter operationen, eller når der ikke er luft i drænet længere.

Sårene efter kikkerthullerne syes med tråd, der opløses af sig selv. Trådene ved drænet skal dog fjernes, enten ved den ambulante kontrol efter udskrivelsen eller hos egen læge. Trådene skal fjernes 8-10 dage efter, at drænet er taget ud.

Efter operationen

Efter operationen vågner du op på vores opvågning, afsnit 3151. I løbet af eftermiddagen bliver du flyttet tilbage til sengeafdelingen, hvor der vil være mulighed for, at du kan få besøg.

Smerter kan ikke helt undgås efter operationen, men de fleste patienter har god smertedækning af *Panodil* og *Morfin*. Du skal være så godt smertedækket, at du kan trække vejret godt igennem, hoste og komme ud af sengen.

Hvis du har ondt, skal du sige det til afdelingens sygeplejersker, så du kan få den bedst mulige smertebehandling.

Kvalme og opkastning kan forekomme lige efter operationen, men vi vil forsøge at afhjælpe med kvalmestillende medicin.

Noget af den smertestillende medicin giver forstoppelse, så du får tabletter, der virker mod forstoppelse.

For at få lungen godt udfoldet og forhindre forstoppelse eller blodpropper, er det vigtigt, at du er fysisk aktiv og går eller sidder mest muligt.

Ubehag og komplikationer

Smerterne efter operationen kan afhjælpes med smertestillende tabletter og aftager, når drænet er fjernet. Du må forvente nogen ømhed i flere uger. Vi anbefaler, at du fortsætter med at tage smertestillende tabletter, så længe du har smerter. Hvis du fortsat har ondt ved den ambulante kontrol 10-14 dage efter udskrivelsen, vil den videre smertebehandling blive planlagt.

Da det ikke altid er muligt at få tilstrækkeligt overblik over brysthulen med kikkerten, kan det blive nødvendigt at åbne brystkassen mellem 2 ribben (*thorakotomi*) for at foretage den planlagte undersøgelse/operation.

Ved alle operationer med kikkert kan der forekomme blødning, som kræver blodtransfusion.

Der kan opstå problemer med at få lungen til at folde sig ud eller blive tæt efter operationen, hvilket kan betyde, at det bliver nødvendigt at bibeholde drænet i nogle dage. I sjældne tilfælde er det nødvendigt at foretage en ny operation for at tætte lungen.

Føleforstyrrelser i et område omkring operationsarret på brystkassen (især foran) er almindeligt forekommende og skyldes tryk på ribbensnerverne under operationen. Denne kombination af følelseløshed og overfølsomhed for berøring aftager som regel i løbet af nogle uger. Den kan dog også fortsætte i flere måneder og er hos ca. 5% af vores patienter så alvorlig, at medicinsk behandling og blokader må iværksættes for at dæmpe nervesmerterne.

Blodpropper i ben eller lunger opstår i sjældne tilfælde i efterforløbet af en operation. Forebyggende giver vi derfor blodfortyndende medicin som indsprøjtning under hele indlæggelsen, ligesom du får støttestrømper på. Det er vigtigt, at du så hurtigt som muligt kommer op at sidde og gå efter operationen. Personalet vil naturligvis hjælpe dig i starten, hvor det kan være besværligt - især på grund af drænet i siden af brystkassen.

Udskrivelsen

Du skal forvente at være indlagt i 3-4 dage. Ved udskrivelsen får du udleveret smertestillende tabletter til de første dage.

Efter udskrivelsen

Der vil være ømhed i operationsarret i 3-5 uger efter operationen.

For så hurtigt som muligt at komme til at fungere som før operationen er det meget vigtigt at være smertedækket - også når du er hjemme igen. Vi anbefaler dig at fortsætte med den smertestillende behandling, så længe du har ondt.

Det kan være nødvendigt at tage tablet morfin 10-20mg nogle gange dagligt i en kortere periode på et par uger. Da morfin har en tendens til at give forstoppelse, er det vigtigt at tage afføringsmedicin samtidig.

Du skal derfor tage 2 x tablet *Perilaks* (fås i håndkøb) om aftenen, så længe du tager morfin.

Har du gennemgået en VATS-operation, vil følgende restriktioner gælde for dig: Efter udskrivelsen og indtil den ambulante kontrol må du være fysisk aktiv, løfte m.m. indtil smertegrænsen. Efter den ambulante kontrol, hvor vi bl.a. tager et røntgenbillede af dine lunger, er der ikke længere nogen restriktioner i forhold til din fysiske udfoldelse.

Hvis du dyrker sport, så tal med lægen inden udskrivelsen om, hvilke forholdsregler du skal tage. Der gælder særlige restriktioner, hvis du drikker eller har flicertifikat, og dem kan lægen også redegøre for.

Kontakt din praktiserende læge, hvis du har vedvarende problemer.

Operationssåret

Når du kommer hjem, må du tage brusebad og vaske forsigtigt med sæbe omkring sårene. Forbinding er ikke nødvendig, medmindre der siver væske fra drænhullerne.

Karbad og svømmehal frarådes, indtil såret er helet.

Såret kan være hævet i nogle uger efter operationen, ligesom der kan være følelseløshed og ændret smerteoplevelse i det pågældende område. Dette er normalt og aftager gradvist. Kontakt din praktiserende læge, hvis du bliver i tvivl.

En neutral creme kan anvendes til at gøre huden mere smidig omkring såret/arret. Det pæneste ar opnås ved, at du beskytter såret dels med solcreme og dels ved at dække det til, når du opholder dig i solen. Vi anbefaler, at du sørger for at beskytte såret de første 12 måneder efter indgrebet.

Du skal være opmærksom på betændelse i såret. Opstår et eller flere af følgende symptomer på infektion, skal du kontakte din egen læge:

- ◆ Huden omkring såret bliver rød og øm
- ◆ Såret hæver, og sårkanterne begynder måske at gabe
- ◆ Du får feber
- ◆ Der siver sekret fra såret

Ambulant kontrol

Efter udskrivelsen skal du møde til kontrol i vores ambulatorium. Du får den ambulante tid ved udskrivelsen.

Den dag, du kommer i ambulatoriet, skal du have taget et røntgenbillede af brystkassen. Du skal henvende dig i receptionen i røntgenafdelingen i opgang 3, 2. sal. Efterfølgende henvender du dig i Hjertecentrets ambulatorium i afsnit 8523, hvor du vil få en samtale med en af vores speciallæger.

Det er god idé at have nedskrevet eventuelle spørgsmål til lægen, ligesom det vil være fornuftigt at tage en pårørende med til samtalen, så I er to til at stille spørgsmål og høre svarene.

Pensionister har ret til kørsel til og fra vores ambulatorium. Er kørslen ikke arrangeret ifm. bestilling af den ambulante tid, kan du ringe til sekretæren i ambulatoriet (se *telefonnummer på ambulatoriekortet*).

Bliver du kørt af pårørende i egen bil, og afstanden er mere end 50 km, kan du i ambulatoriet bede om en skriftlig bekræftelse på, at du har været i ambulatoriet, hvorefter et kørselsbeløb vil blive refunderet på din kommunes kørselskontor.

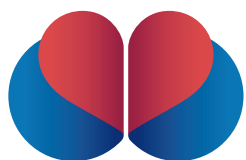
Rygning

Du kan gøre meget for at sikre et sundt liv efter operationen, og det absolut vigtigste er at holde op med at ryge.

Hvis du ikke allerede er stoppet, kan du få råd og støtte hos din praktiserende læge, eller du kan få vejledning på 'Stoplinien' telefon 8031 3131, www.dr.stop.dk

RIGSHOSPITALET
HJERTECENTER

Blegdamsvej 9
2100 København Ø

Oktober 2011, version nr. 2

Rigshospitalet